

Vergaderjaar 2022–2023

**35 154**

## **Goedkeuring van de op 30 oktober 2016 te Brussel tot stand gekomen Brede Economische en Handelsovereenkomst (CETA) tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds (Trb. 2017, 13)**

**P**

### **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**

Vastgesteld 7 maart 2023

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking<sup>1</sup> hebben kennisgenomen van de brief<sup>2</sup> van 28 november 2022. De leden van de fracties van **GroenLinks**, de **PVV** en de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de **Fractie-Nanninga** wensen zich aan te sluiten bij de vragen van de leden van de PVV-fractie. De leden van de **SP**-fractie sluiten zich graag aan bij de vragen van de leden van de GroenLinks-fractie.

Naar aanleiding hiervan is op 24 januari 2023 een brief gestuurd aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

De Minister heeft op 6 maart 2023 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking,  
Van Luijk

<sup>1</sup> Samenstelling:

Faber-Van de Klashorst (PVV), Ganzevoort (GL), Van Apeldoorn (SP) (*voorzitter*), Van Dijk (SGP), Jorritsma-Lebbink (VVD), Atsma (CDA), Oomen-Ruijten (CDA), Koole (PvdA), Prast (PvdD), Van Rooijen (50PLUS), Arbouw (VVD), Van Ballekom (VVD) (*1<sup>o</sup> ondervoorzitter*), Beukering (Fractie-Nanninga), Bezaan (PVV), Dittrich (D66), Huizinga-Heringa (CU) (*2<sup>o</sup> ondervoorzitter*), Dessing (FVD), Karimi (GL), Kluit (GL), Moonen (D66), Otten (Fractie-Otten), Vos (PvdA), Van Wely (Fractie-Nanninga), Raven (OSF) en Krijnen (GL).

<sup>2</sup> *Kamerstukken I*, 2022–2023, 35 154, O.

## **BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Den Haag, 24 januari 2023

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief<sup>3</sup> van 28 november 2022. De leden van de fracties van **GroenLinks**, de **PVV** en de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen en opmerkingen. De leden van de **Fractie-Nanninga** wensen zich aan te sluiten bij de vragen van de leden van de PVV-fractie. De leden van de **SP**-fractie sluiten zich graag aan bij de vragen van de leden van de GroenLinks-fractie.

### ***Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie***

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat u de precieze tekst van het voorstel niet heeft gedeeld met de Kamer. Waarom is de tekst niet openbaar? Wat zegt dit over de transparantie? Hoe kunnen de relevante organisaties hierop reageren als de tekst niet openbaar wordt gemaakt? Kunt u de Kamer verzekeren dat de regering de Kamer op tijd zal informeren over de precieze inhoud van het voorstel, voordat er een definitief besluit wordt genomen in de Raad? In uw brief schrijft u dat het voorstel erop gericht is om investeringsbescherming te beperken, maar in welke mate en op welke manier? Het is naar de mening van deze leden van groot belang dat de Kamer de exacte informatie heeft over de interpretatie die zal worden gegeven ten aanzien van het recht van verdragspartijen om te reguleren, aangezien deze interpretatie bindend is.

Als de uitleg aan CETA-bepalingen in het voorstel, zoals u schrijft, niet leidt tot wijziging van het verdrag, wat is dan de reikwijdte en de nut en noodzaak van het voorstel? Kunt u dit concreet maken? Kunt u toezeggen dat er geen besluitvorming zal plaatsvinden voordat de Kamers goed over de inhoud van het voorstel en de concrete gevolgen zijn geïnformeerd?

### ***Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie***

De leden van de PVV-fractie lezen in uw brief dat in het voorstel van de Europese Commissie betreffende een conceptbesluit van het Gemengd Comité CETA op sommige punten de reikwijdte van begrippen – en daarmee de bescherming die investeerders in bepaalde omstandigheden zouden kunnen genieten – wordt ingeperkt. Kunt u nader duiden wanneer, in welke omstandigheden en in hoeverre de bescherming van investeerders ingeperkt wordt?

### ***Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie***

In uw brief kondigt u aan dat het kabinet voornemens is in te stemmen met een voorstel van het Gemengd Comité met nadere interpretatie van bepaalde CETA-bepalingen. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen of u het met hen eens bent dat interpretatie van bepalingen een wezenlijk element vormt van het CETA-verdrag en dat het voorstel met

---

<sup>3</sup> Kamerstukken I, 2022–2023, 35 154, O.

nadere interpretatie, ook al wijzigt de verdragstekst niet, van invloed is op de toepassing van het investeringshoofdstuk?

U schrijft dat de reikwijdte van begrippen wordt ingeperkt. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren verzoeken u om een volledige toelichting hierop te geven waar het gaat om investeerdersbescherming. Verder schrijft u dat het voorstel met de EU-lidstaten is gedeeld, maar nog niet openbaar is gemaakt. Deze leden vragen u om het voorstel nu al met de Kamer te delen. Verder vragen zij het kabinet om niet met het voorstel in te stemmen voordat het in de Kamer is besproken.

Is onder het huidige voorstel dat voorligt ook nadere interpretatie gegeven aan de voorwaarden waar maatregelen in de aanpak tegen de klimaatcrisis aan moeten voldoen, om onder het «*right to regulate*» te kunnen vallen? Hoe wordt er omgegaan met voortschrijdend inzicht wat betreft klimaat? Als er nieuwe maatregelen nodig zijn om een klimaat-ramp te voorkomen, vallen die dan ook onder het *right to regulate*, zo vragen de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren.

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelings-samenwerking,  
E.B. van Apeldoorn

## **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 maart 2023

Het kabinet dankt de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor haar vragen inzake een voorstel van de Europese Commissie inzake een concept besluit van het Gemengd Comité CETA. De vragen gesteld door de leden van de commissie worden in deze nota beantwoord. Daarbij is de volgorde van de vragen aangehouden en is waar nodig verwezen naar eerdere beantwoording over hetzelfde onderwerp.

### **Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie**

**De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat u de precieze tekst van het voorstel niet heeft gedeeld met de Kamer. Waarom is de tekst niet openbaar? Wat zegt dit over de transparantie? Hoe kunnen de relevante organisaties hierop reageren als de tekst niet openbaar wordt gemaakt? Kunt u de Kamer verzekeren dat de regering de Kamer op tijd zal informeren over de precieze inhoud van het voorstel, voordat er een definitief besluit wordt genomen in de Raad?**

#### **Antwoord**

De Europese Commissie heeft een concept tekst voor een mogelijk besluit van het Gemengd Comité gedeeld met de verantwoordelijke EU Raads-werkgroep voor bespreking op technisch niveau. Op basis van deze tekst vindt nu eerst informeel overleg plaats met Canada. Deze gesprekken worden vooralsnog op vertrouwelijke basis gevoerd. Om deze reden is de tekst niet publiekelijk beschikbaar gemaakt.

Op dit moment is de verwachting dat de Europese Commissie een formeel voorstel ter besluitvorming aan de Raad zal voorleggen in het eerste halfjaar van 2023, nog voorafgaand aan het zomerreces. Zodra er een formeel voorstel ter besluitvorming voorligt, zal het kabinet uw Kamer en de Tweede Kamer onverwijld over de inhoud van het voorstel informeren, voorzien van een appreciatie, alvorens er een definitief besluit wordt genomen in de Raad.

**In uw brief schrijft u dat het voorstel erop gericht is om investeringsbescherming te beperken, maar in welke mate en op welke manier? Het is naar de mening van deze leden van groot belang dat de Kamer de exacte informatie heeft over de interpretatie die zal worden gegeven ten aanzien van het recht van verdragspartijen om te reguleren, aangezien deze interpretatie bindend is.**

#### **Antwoord**

Omdat er nog geen definitieve tekst ter besluitvorming voor ligt is het op dit moment niet mogelijk om in detail op de inhoudelijke aspecten van het voorstel in te gaan. Wanneer het formele voorstel ter besluitvorming voorligt, zal het kabinet de inhoud van het voorstel voorzien van een volledige appreciatie aan uw beide Kamers doen toekomen.

Op dit moment kan wel worden aangegeven dat in de concept tekst wordt ingegaan op de uitleg die moet worden gegeven aan bepalingen van hoofdstuk 8 CETA inzake investeringsbescherming. Het betreft een nadere toelichting op hoe bepaalde begrippen dienen te worden geïnterpreteerd,

of welke omstandigheden daarbij relevant kunnen zijn. Het waarborgen van het recht van verdragspartijen om in het publieke belang te reguleren blijft hierbij voor alle verdragspartijen het uitgangspunt.

**Als de uitleg aan CETA-bepalingen in het voorstel, zoals u schrijft, niet leidt tot wijziging van het verdrag, wat is dan de reikwijdte en de nut en noodzaak van het voorstel? Kunt u dit concreet maken?**

**Antwoord**

Het doel van het voorstel is om sommige begrippen en bepalingen nader te verduidelijken en meer richting te geven aan de interpretatie van de bepalingen. Dit komt de uniforme toepassing van de bepalingen in CETA over investeringsbescherming ten goede.

**Kunt u toezeggen dat er geen besluitvorming zal plaatsvinden voordat de Kamers goed over de inhoud van het voorstel en de concrete gevolgen zijn geïnformeerd?**

Zoals hierboven vermeld zullen de beide Kamers op adequate wijze geïnformeerd worden over de inhoud van het voorstel en de mogelijke concrete gevolgen, voorafgaand aan eventuele Nederlandse instemming met een Raadsbesluit.

**Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie**

**De leden van de PVV-fractie lezen in uw brief dat in het voorstel van de Europese Commissie betreffende een conceptbesluit van het Gemengd Comité CETA op sommige punten de reikwijdte van begrippen – en daarmee de bescherming die investeerders in bepaalde omstandigheden zouden kunnen genieten – wordt ingeperkt. Kunt u nader duiden wanneer, in welke omstandigheden en in hoeverre de bescherming van investeerders ingeperkt wordt?**

**Antwoord**

Zie het antwoord op de vragen hierboven. Wanneer het formele voorstel ter besluitvorming voorligt, zal het kabinet de inhoud van het voorstel aan beide Kamers doen toekomen, voorzien van een volledige appreciatie.

**Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie**

**In uw brief kondigt u aan dat het kabinet voornemens is in te stemmen met een voorstel van het Gemengd Comité met nadere interpretatie van bepaalde CETA-bepalingen. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen of u het met hen eens bent dat interpretatie van bepalingen een wezenlijk element vormt van het CETA-verdrag en dat het voorstel met nadere interpretatie, ook al wijzigt de verdragstekst niet, van invloed is op de toepassing van het investeringshoofdstuk?**

**Antwoord**

Het kabinet is het met de leden van de Partij voor de Dieren-fractie eens dat het door het CETA Gemengd Comité te nemen besluit inzake nadere interpretatie van invloed kan zijn op de toepassing van het investeringshoofdstuk. De interpretatie en daarmee verduidelijking die het CETA Gemengd Comité in het te nemen besluit geeft aan de betreffende bepalingen van CETA is immers bindend voor het ICS-gerecht.

**U schrijft dat de reikwijdte van begrippen wordt ingeperkt. De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren verzoeken u om een volledige toelichting hierop te geven waar het gaat om investeerdersbescherming.**

**Antwoord**

Zie het antwoord op de vragen hierboven. Wanneer het formele voorstel ter besluitvorming voorligt, zal het kabinet de inhoud van het voorstel aan beide kamers doen toekomen, voorzien van een volledige appreciatie.

**Verder schrijft u dat het voorstel met de EU-lidstaten is gedeeld, maar nog niet openbaar is gemaakt. Deze leden vragen u om het voorstel nu al met de Kamer te delen.**

**Antwoord**

Op dit moment is de tekst nog vertrouwelijk. Deze is binnen de EU aangemerkt als «limité» en kan derhalve niet door het kabinet publiekelijk gedeeld worden.

**Verder vragen zij het kabinet om niet met het voorstel in te stemmen voordat het in de Kamer is besproken.**

**Antwoord:**

Zoals hierboven vermeld zullen de beide Kamers op adequate wijze geïnformeerd worden over de inhoud van het voorstel en de mogelijke concrete gevolgen, voorafgaand aan eventuele Nederlandse instemming met een Raadsbesluit.

**Is onder het huidige voorstel dat voorligt ook nadere interpretatie gegeven aan de voorwaarden waar maatregelen in de aanpak tegen de klimaatcrisis aan moeten voldoen, om onder het «*right to regulate*» te kunnen vallen? Hoe wordt er omgegaan met voortschrijdend inzicht wat betreft klimaat? Als er nieuwe maatregelen nodig zijn om een klimaatramp te voorkomen, vallen die dan ook onder het *right to regulate*, zo vragen de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren.**

**Antwoord**

Omdat er nog geen definitieve tekst ter besluitvorming voor ligt is het op dit moment niet mogelijk om in detail op de inhoudelijke aspecten van het voorstel in te gaan. Wanneer het formele voorstel ter besluitvorming voorligt, zal het kabinet de inhoud van het voorstel aan beide Kamers doen toekomen, voorzien van een volledige appreciatie. Wel kan worden bevestigd dat huidige en toekomstige wet- en regelgeving over het klimaat ook nu al onder het «*right to regulate*» valt.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,  
E.N.A.J. Schreinemacher